

OKRES PRAHA-ZÁPAD

Území okresu tvoří půlměsíc obepínající ze západu Hlavní město Prahu. S Prahou má okres nejdelší - východní hranici. Na severovýchodě a jihovýchodě sousedí s okresem Praha-východ, na jihu s Příbramskem a Benešovskem, na západě s Berounskem a Kladenskem a na severu s okresem Mělník.

Svoji rozlohou 580 km² je okres Praha-západ nejmenším okresem ve Středočeském kraji, zaujímá pouze 5,3 % z jeho rozlohy. Zemědělská půda zabírá 58,2 % a lesy 27,6 % z rozlohy okresu. Třetím nejvyšším počtem obyvatel 131 tisíc (10 % obyvatel kraje) a druhou nejvyšší hustotou zalidnění 221 obyvatel na km² se řadí Praha-západ k nejhustěji osídleným okresům kraje.

Od reformy veřejné správy z 1. ledna 2003 je v okrese 1 správní obvod obce s rozšířenou působností (Černošice) členící se na 6 správních obvodech obcí s pověřeným obecním úřadem (Černošice, Roztoky, Hostivice, Mníšek pod Brdy, Jílové u Prahy, Jesenice).

V současné době náleží do okresu Praha-západ 79 obcí. Z celkového počtu obcí má 9 přiznán statut města (Roztoky 7,9 tis. obyvatel, Hostivice, Černošice 6,6 tis. obyvatel, Mníšek pod Brdy, Rudná, Jílové u Prahy, Dobříšovice, Libčice nad Vltavou, Řevnice) a 2 obce byly stanoveny městysem.

Povrch území tvoří řada vzájemně odlišných geomorfologických oblastí, jako jsou Turská, Bělohorská a Průhonická plošina, pahorkatiny Středočeského krasu a Dobříšsko-Štěchovická, Zdická a Pražská kotlina, oblast Jílovsko-Neveklovská, střední Povltaví, Benešovská pahorkatina a konečně vrchovina Hřebenů. Nejnižší místo - koryto Vltavy - je u Dolan 169 m n.m. a nejvyšší vrch Skalka se nachází u Mníšku pod Brdy o nadmořské výšce 553 m.

Území okresu Praha-západ nikdy nepatřilo v průmyslové činnosti k rozhodujícím oblastem středních Čech, vždy se zde však nacházela řada rozmanitých a zajímavých výrobních kapacit, zejména v odvětví hutnictví neželezných kovů, výroby stavebních hmot.

Okres má spolu s okresem Praha-východ v republice naprosto výjimečné postavení, které dokládá většina sociálně-ekonomických charakteristik. Tyto dva okresy – uzavírající ve svém středu Hlavní město Prahu, mezinárodní metropoli, tvoří spolu s Prahou pražskou středočeskou aglomeraci a slouží Praze jako její zázemí. Jsou pro hlavní město zdrojem pracovních sil, doplňují pražský průmysl, stavebnictví a služby, zásobují Prahu potravinami, poskytují Praze svůj rekreační potenciál. Naopak na území obou okresů probíhá v posledním desetiletí masivní výstavba především rodinných domků. Probíhá zde proces tzv. suburbanizace. Pražské ekonomicky silné obyvatelstvo se stěhuje do zázemí metropole s cílem zlepšení kvality bydlení. V důsledku tohoto suburbanizačního procesu dochází v obou okresech v posledních letech k významnému nárůstu počtu obyvatel migrací.

V okrese bylo k 31. 12. 2013 v registru ekonomických subjektů zapsáno celkem 38 501 subjektů (12,2 % subjektů kraje). Z tohoto počtu tvoří 2,7 % zemědělství a lesnictví, 10,6 % činnosti z odvětví průmyslu, 9,7 % ze stavebnictví, a 22,5 % velkoobchod a maloobchod (vč. oprav a údržby motorových vozidel).

K 31. 12. 2013 bylo v rámci okresu Praha-západ evidováno 3 853 dosažitelných uchazečů o zaměstnání (6,3 % dosažitelných uchazečů kraje). Podíl nezaměstnaných osob (tj. podíl počtu dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let na obyvatelstvu celkem ve stejném věku) činil 4,34 %, což představuje druhou nejnižší nezaměstnanost mezi okresy kraje. Příznivou situaci na trhu práce tak, stejně jako v okrese Praha-východ, ovlivňuje zcela jednoznačně zejména blízkost Hlavního města Prahy.

Okresem prochází významné silniční tahy vedoucí do Prahy ze západu a z jihu. Dálnice D1 a D5, rychlostní komunikace R1, R4, R6 a R7 a silnice I. třídy I/4 a I/6. Územím prochází III. tranzitní železniční koridor a železniční trať propojující západní oblasti Středočeského kraje (Kladensko, Rakovnicko, Berounsko) s Prahou.

V roce 2013 bylo v okrese dokončeno 970 bytů (18,3 % dokončených bytů kraje) a zahájeno 714 bytů (18,6 % zahájených bytů kraje). Okres Praha-západ patří spolu s okresem Praha-východ k územím s nejvyšší intenzitou bytové výstavby.

Okres je významnou rekreační oblastí. Podél železničních tratí a v povodí řek vyrůstaly v minulosti rekreační vily jako letní sídla pražských měšťanů. Masového měřítka dosáhla rekreační výstavba mezi dvěma válkami a v poválečném období. Podél Berounky, Vltavy i Sázavy vyrostly celé chatové kolonie. Území patří v hustotě objektů individuální rekreace na přední místo v republice.

Do okresu zasahuje území Chráněné krajinné oblasti Český kras - vápencové území se zachovanými společenstvy teplomilných dubových a dubohabrových lesů s mnoha druhy rostlin a živočichů jinde vyhubených nebo silně ohrožených. Součástí Českého krasu je národní přírodní památka Černé rokle. Druhou národní přírodní památkou na území okresu je Medník – rozsáhlý lesní komplex s přirozenou skladbou flory v kaňonu Sázavy.

V době, tzv. „neolitické revoluce“, kdy při získávání obživy docházelo k přechodu k zemědělství a s tím spojenému žďáření (vypalování) lesa, pěstování plodin a chovu dobytka, zanechávaly starověké kultury na svých sídlišťích charakteristicky zdobenou keramiku. Lokalita této kultury se nachází v obci Statenice – Černý Vůl. Z následného období existují nálezy řivnáčské kultury - Řivnáč u Levého Hradce a kultury zvoncovitých pohárů, jejíž lokalita je v Kněževsi.

Jednou z nejstarších památek je Levý Hradec, prohlášený za národní kulturní památku. Místo bylo osídleno již ve starší době kamenné a v 9. století zde vzniklo opevněné hradiště s podhradím. Místo bylo střediskem kmene Čechů a sídlem přemyslovského knížete Bořivoje a jeho manželky Ludmily před přesídlením na Pražský hrad. V Okoři je zřícenina mohutného hradu z druhé poloviny 14. století. Působivé okolí hradu Okoř se stalo centrem krajinářské malířské školy, jejímž hlavním představitelem byl A. Slavíček.

Dále zde najdeme renesanční zámek v Mníšku pod Brdy či průhonický zámek v rozlehlém parku s více než tisíci druhy rostlin, keřů a stromů.